

Activiteitenverslag

2014

Kenniscentrum

'Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals'

AMCRA heeft als doel om te fungeren als kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met antibioticagebruik en -resistentie bij dieren. De missie van AMCRA luidt om alle gegevens in verband met het gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. Op basis hiervan willen we op een neutrale en objectieve manier communiceren, sensibiliseren en adviseren, met als doel het vrijwaren van volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn alsook het bereiken van een duurzaam antibioticabeleid in België. AMCRA is operationeel vanaf 2 januari 2012 en formuleert adviezen met als doelstelling te komen tot een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

Activiteiten – realisaties 2014

Voor 2014 en 2015 werden verschillende doelstellingen vooropgesteld. In 2014 werden reeds bepaalde van deze doelstellingen gefinaliseerd. Hiervoor werd samengewerkt met de reeds bestaande werkgroepen, opgericht in 2012 en 2013. De doelstelling 'Vaccinatie' zal afgerond worden in 2015. Eind 2014 werd een nieuwe werkgroep 'Invloedsfactoren' opgericht die zijn doelstelling wenst te beëindigen uiterlijk in 2016.

De realisaties en activiteiten van AMCRA worden in onderstaand verslag verder toegelicht:

I. Adviezen

Advies 'Depot – geneesmiddelenvoorraad'

De voorwaarden voor het verwerven, het in depot houden, het verschaffen, het toedienen en het voorschrijven van geneesmiddelen door de dierenarts, en het bezitten en toedienen van geneesmiddelen door de verantwoordelijke voor de dieren werden besproken in de werkgroep 'Depot'. Rekening houdend met een toenemende specialisering (rundvee, kleine herkauwers, varkens, pluimvee, pelsdieren, paarden en gezelschapsdieren), de gedifferentieerde rol van de dierenarts ten opzichte van de maatschappij (dieren- en volksgezondheid, voedselveiligheid, dierenwelzijn) en uiteenlopende eisen van de diereigenaar naargelang nuts- of gezelschapsdieren, werd het nuttig geacht een onderscheid te maken tussen de voorwaarden voor de dierenarts voor landbouwhuisdieren en voor de dierenarts voor gezelschapsdieren. Daartoe werden twee afzonderlijke werkgroepen 'depot' opgericht voor de nuts- en gezelschapsdierensector. In beide werkgroepen kwam een document tot stand waarin de rol van de dierenarts als beheerder van een depot diergeneesmiddelen en als toediener, voorschrijver en verschaffer van diergeneesmiddelen werd toegelicht. Anderzijds werd de rol van de veehouder als toediener van geneesmiddelen en tevens beheerder van een voorraad en de diereigenaar uitsluitend als toediener toegelicht. De documenten vermelden tevens aanbevelingen en adviezen over de voorwaarden tot enerzijds het depot, toedienings- en verschaffingsrecht voor de dierenarts en anderzijds over de voorraad bij de veehouder achtereenvolgens uiteengezet in het kader van verantwoord gebruik van antibacteriële middelen.

De opgestelde documenten voor de nuts- en gezelschapsdierensector werden **gevalideerd** door de RvB in respectievelijk **maart en juni 2014**.

Formularium en gids voor verantwoord antibioticumgebruik bij gezelschapsdieren

De werkgroepen 'Paard' en 'Hond en kat' bogen zich over de vraag welke antibacteriële middelen aangewezen zijn bij de meest voorkomende indicaties bij respectievelijk jonge veulens en volwassen paarden en bij hond en kat. De keuze kadert hier telkens in een duurzaam antibacterieel beleid waarbij diergezondheid en –welzijn centraal staan. Naar analogie met de voedselproducerende dieren werd een **formularium** opgesteld om de praktiserende dierenarts

een leidraad te geven bij therapiekeuze. In het formularium werd uitgebreid aandacht besteed aan preventieve maatregelen teneinde het gebruik van antibacteriële middelen te voorkomen. Beider formularia werden **gevalideerd** op de RvB van **september 2014** en ter beschikking gesteld op een beveiligd deel van de AMCRA website. De gedrukte versies van de formularia werden voor het eerst beschikbaar gesteld in pocketformaat op de beurzen Expovet en Vétérinexpo in het najaar van 2014, teneinde deze optimaal te kunnen verspreiden onder dierenartsen en studenten-dierenarts en op deze manier de gewenste doelgroep te bereiken. Formularia worden sedertdien verspreid via diverse kanalen beschikbaar via de partners van de Raad van Bestuur.

De oplage van de formularia 'hond, kat en paard' in pocketformaat bedraagt 1500 voor elke van de landstalen Nederlands en Frans. Sinds de start van de verspreiding van de pocketversies op Expovet en Vétérinexpo werden respectievelijk 756 Nederlandstalige en 1230 Franstalige formularia verdeeld. (zie ook onderstaand overzicht).

Naast het formularium werd door de werkgroepleden van de werkgroep 'Hond en kat' ook een **gids voor goed gebruik van antibiotica** opgesteld. Deze bevat generieke adviezen voor de dierenarts om, wanneer dit nodig is, op een correcte manier antibioticatherapie toe te passen, en de diereigenaar te begeleiden bij het correct volgen van de therapie. Deze gids werd, na validatie door de raad van bestuur, in 2014 ter beschikking gesteld op de website.

Actualisatie formularium voor verantwoord antibioticumgebruik bij varken-rundvee-pluimvee

De formularia voor varken, rund- en pluimvee werden verspreid in het najaar van 2013. Deze werden door dierenartsen onthaald als zijnde een praktisch toepasbaar instrument in de dagelijkse diergeneeskundige praktijk. Dit werd bevestigd door de snelheid waarmee de reserves slonken sedert hun druk. Bij het opstellen van de formularia werd de noodzaak tot **herhaalde evaluatie en actualisatie** benadrukt om hen als een actueel en efficiënt middel te laten fungeren. Daartoe werd een **beperkte revisie** uitgevoerd in **september 2014**. De nieuwe versie werd beschikbaar gesteld op de website (beveiligd deel) en de pocketversie werd in beperkte oplage **herdrukt** voor verspreiding onder dierenartsen (start verdeling pocketversies op Expovet en Vétérinexpo).

Onderstaand is een overzicht terug te vinden van de oplage en verdeling van formularia, gidsen en posters voor de verschillende diersoorten.

		Verdeeld versus oplage
Formularia voedselproducerende dieren	Eerste Editie versie 1, 2013 NL	1200/1200
	Eerste Editie versie 1, 2013 FR	1000/1000
	Eerste Editie versie 1.1, 2014 NL	250/250
	Eerste Editie versie 1.1, 2014 FR	124/250
Formularia hond, kat en paard	Eerste Editie, 2014 NL	756/1500
	Eerste Editie, 2014 FR	1230/1500
Gidsen rundvee NL + FR	2013	2000/2000
Gidsen rundvee NL	2014	350/1000
Gidsen rundvee FR	2014	800/800
Gidsen pluimvee NL + FR	2013	500/500
Gidsen pluimvee NL	2014	250/1000
Gidsen varken NL + FR	2013	1900/2000
Poster rundvee		4190/5000
Poster vleeskalveren	2013	50/100
Poster varken		2280/3000
Poster pluimvee		880/900

Advies 'Datacollectie van de voorschriften en het gebruik van met antibiotica gemedicineerde voeders'

De werkgroep 'Datacollectie gemedicineerd voeder' had tot doelstelling voorstellen te formuleren over de uitbreiding van hoofdstuk III 'voorschrift van gemedicineerde voeders' van het KB van 21 december 2006 met het oog op het centraal elektronisch verzamelen van de voorschriften van gemedicineerde voeders en het bespreken van de voorwaarden voor het gebruik van gemedicineerde voeders zoals vastgelegd in hoofdstuk V 'gebruik van gemedicineerde voeders' van het KB van 21 december 2006. Deze doelstelling werd gefinaliseerd en **gevalideerd** door de RvB van **december 2014** en ter beschikking gesteld op de AMCRA website.

Advies 'Vaccinatie kaderend binnen een goede bioveiligheid'

De diersoortspecifieke werkgroepen buigen zich over het uitwerken van strategieën om het gebruik van vaccinatie en het correct toepassen van vaccinatieschema's te bevorderen. Hiertoe werd een samenwerking opgezet met de wetenschappelijke verenigingen per diersoort (WVPA, IPVS Belgian Branch, ...). Ook DGZ Vlaanderen heeft aangegeven samen met AMCRA invulling te willen geven aan deze doelstelling. Het streefdoel hierbij is om generieke vaccinatie aanbevelingen te doen voor de verschillende diersoorten. Aansluitend hierop vergt het een afzonderlijke aanpak binnen iedere sector om een ziekte te bestrijden, zoals vaccinatie of een verandering in management of voederstrategie. Elke strategie dient te worden getoetst op efficiëntie, haalbaarheid en duurzaamheid. De voorstellen voor duurzaam vaccineren zullen dan ook gekaderd worden binnen andere preventieve maatregelen zoals bioveiligheidsmaatregelen. Het opstellen van de formularia voor paard, hond en kat was dusdanig arbeidsintensief voor de staf van AMCRA dat deze doelstelling pas **in de loop van 2015** zal kunnen **afgewerkt** worden.

Advies 'Invloedsfactoren antibioticagebruik'

Tijdens werkgroepvergaderingen van voorheen geformuleerde objectieven kwamen factoren ter sprake die mogelijk het antibioticumgebruik beïnvloeden. Hierop volgend ontstond de vraag vanuit de Raad van Bestuur om een afzonderlijke werkgroep op te richten om deze factoren meer in detail te kunnen bespreken. Een eerste werkgroepvergadering vond plaats op 3 december 2014. Volgende vergaderingen staan gepland om dit **objectief te behalen in 2015**.

In onderstaande tabel kan u een overzicht vinden van de realisaties van AMCRA in 2014 en de te verwachten realisaties voor 2015.

ADVIEZEN 2014	DATUM REALISATIE 2014 + TE VERWACHTEN REALISATIES 2015
Depot – geneesmiddelenvoorraad	maart-juni 2014
Formularium voor verantwoord antibioticumgebruik bij het paard	september 2014
Formularium voor verantwoord antibioticumgebruik bij hond en kat	september 2014
Actualisatie formularium voor verantwoord antibioticumgebruik bij varken-rundvee-pluimvee	september 2014
Datacollectie gemedicineerd voeder	december 2014
Vaccinatie kaderend binnen een goede bioveiligheid	2015
Invloedsfactoren antibioticagebruik	2015

II. Oprichting wetenschappelijke eenheid AMCRA – data-analyse van het antibioticumgebruik

Belpork vzw, eigenaar en beheerder van het Certus-kwaliteitssysteem bij varkens, lanceerde op 1 januari 2014 het project 'AB Register'. Via dit initiatief wordt het antibioticagebruik in de varkenshouderij op grote schaal in kaart gebracht en wordt een basis gecreëerd voor analyse en adviesverlening. In het kader van datakwaliteit, -analyse en adviesverlening doet Belpork vzw beroep op AMCRA. Hiertoe werd in het voorjaar een wetenschappelijke eenheid data-analyse opgericht. Een wetenschappelijk medewerker en data-analist traden respectievelijk in mei en juni 2014 in dienst ter invulling van deze werkopdracht. In december 2014 wordt voor ieder bedrijf een eerste bedrijfsrapport opgemaakt op basis van de beschikbare gegevens voor de eerste jaarmidde van 2014. Het maandelijks antibioticagebruik per diercategorie zal worden weergegeven met behulp van de berekende kengetallen. Bovendien zal de varkenshouder zich ook kunnen positioneren ten opzichte van de volledige groep deelnemende bedrijven op basis van het gemiddelde antibioticagebruik voor de

rapporteringsperiode. Een blijvende periodieke analyse van de geregistreerde gegevens zal ervoor zorgen dat iedere varkenshouder zijn antibioticagebruik over de tijd heen zal kunnen zien evolueren. Mits goedkeuring van de producent, kan ook de verschaffer dit rapport digitaal raadplegen via de online web applicatie, ontwikkeld door Belpork.

AMCRA is bereid de dienstverlening van de wetenschappelijke eenheid inzake data-analyse van antibioticagebruiksgegevens uit te breiden naar andere diersoorten (vleeskalveren, pluimvee, rundvee). AMCRA wenst dan ook in te gaan op elk overleg hieromtrent.

Onderstaand zijn de realisaties van de wetenschappelijke eenheid sinds haar oprichting alsook vergaderingen en presentaties kaderend binnen deze oprichting weergegeven.

Realisaties wetenschappelijke eenheid datacollectie en -analyse AMCRA

- Uitwerken methodiek voor data-analyse van antibioticagebruik op bedrijfsniveau binnen het project 'AB Register' van Belpork vzw;
- Controle data-kwaliteit van de gegevens beschikbaar via het 'AB Register';
- Opstellen en onderhouden van de antibioticalijst gebruikt in het 'AB Register';
- Uitwerken methodiek en workflow voor feedback naar producenten:
 - Opstellen van een template voor de rapporten met feedback;
 - Opstellen handleiding ter ondersteuning van de rapporten met feedback;
 - Opstellen Standard Operating Procedures voor transfer en verwerking gegevens binnen het 'AB Register';
- Opmaken van ca. 2400 geanonimiseerde rapporten met bedrijfsspecifieke feedback voor deelnemende producenten aan het 'AB Register', voor de periode januari-juni 2014.
- Uitvoeren voorbereidend onderzoek naar ondersteuning AB-gebruiksdata met (bedrijfs)gezondheidsdata;
- Uitbouwen netwerk met stakeholders binnen de thematiek van AB-gebruik en AB-resistentie, zowel in België als Europa
 - Bijwonen/organiseren verschillende meetings met verschillende stakeholders binnen de Belgische context
 - Organisatie informele Europese meeting "Data-collectie AB-gebruik op bedrijfsniveau" te Amsterdam

Vergaderingen - presentaties kaderend binnen de oprichting van de wetenschappelijke eenheid AMCRA

2 april 2014	Logistieke ondersteuning wetenschappelijke eenheid, Belpork, VLAM, Brussel
23 april 2014	Overleg met Stuurgroep – Sanitel-Med, Brussel
30 april 2014	Raad van Bestuur Belpork, VLAM, Brussel
8 mei 2014	VEE Workshop: Economics of animal health: principles and practices, Vierkantshoeve, Gijzenzele
20 mei 2014	Overleg Belpork – AMCRA mbt methodiek verwerking antibioticagebruiksgegevens, VLAM, Brussel
11 juni 2014	Werkgroep AB Register, Belpork, VLAM, Brussel
19 juni 2014	Presentatie Belbeef, FWA Gembloux

	“Nut en de toekomst van datacollectie in de intensieve veehouderij”
27 juni 2014	Presentatie methodiek data-analyse op Algemene vergadering Belpork, VLAM, Brussel
2 juli 2014	Presentatie methodiek data-analyse op meeting Belpork-QS, Bemefa, Brussel
15 juli 2014	Overleg met de vleeskalversector, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
23 juli 2014	Werkgroep AB Register, VLAM, Brussel
19 augustus 2014	Vergadering AMCRA-Belpork rond workflow data-analyse, VLAM, Brussel
26 augustus 2014	Werkgroep ‘AB Register’
11 september 2014	Overleg van BCZ/IKM ivm datacollectie, VLAM, Brussel
23 september 2014	Raad van Bestuur Belpork, VLAM, Brussel
1 oktober 2014	Informele Europese meeting “Data-collectie AB-gebruik op bedrijfsniveau”
6 oktober 2014	Werkgroep ‘AB Register’, VLAM, Brussel
13 oktober 2014	Overleg met M-team ivm meetlat antibioticagebruik, faculteit diergeneeskunde, Merelbeke
17 oktober 2014	Overleg over het datacollectiesysteem van de overheid, VLAM, Brussel
18-19 oktober 2014	Verzorgen info rond methodiek data-analyse op Expovet, FE, Gent
22 oktober 2014	Technische werkgroep van BCZ/IKM ivm datacollectie, Boerenbond, Leuven
27 oktober 2014	Werkgroep AB Register, Belpork, VLAM, Brussel
17 november 2014	Werkgroep ‘AB Register’, VLAM, Brussel
21-23 november 2014	Verzorgen info rond methodiek data-analyse op Vétérinexpo, Ciney Expo
25 november 2014	Overleg met Integrale Kwaliteitszorg Melk, VLAM, Brussel
2 december 2014	Overleg met Helpdesk en Unit varken DGZ: ‘Bedrijfsrapport over antibioticumgebruik voor de veehouder’, DGZ, Drogen
4 en 10 december 2014	Infosessie voor verschaffers: In samenwerking met AB-Register Belpork: ‘Bedrijfsrapport over antibioticumgebruik voor de veehouder’, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke; Proefbedrijf pluimveehouderij, Geel; VLAM, Brussel
9 december 2014	Overleg met Stuurgroep – Sanitel-Med, Brussel

III. Visie 2020 AMCRA

Visie 2020, een ambitieus maar realistisch plan voor het antibioticumbeleid bij dieren tot en met 2020 werd bekend gemaakt via perscommuniqué naar landbouw- en algemene pers op 12 mei 2014 en op de adviesraad van 3 juli 2014. Bijkomend werd het plan voorgesteld aan de stuurgroep op de strategiemeeting van 1 september. Vanuit de stuurgroep rees de vraag om de 7 operationele doelstellingen van het stappenplan verder te concretiseren teneinde de 3 hoofddoelstellingen op een adequate manier te bereiken. Hiertoe dient duidelijk te worden bepaald door wie en binnen welke tijdsperiode de doelstellingen ingevuld worden. Op 23 december vond hiertoe een eerste vergadering plaats met de raad van bestuur van AMCRA. De

partners van AMCRA overlegden over de mogelijke invulling met hun achterban. Vervolgvergaderingen zijn gepland om visie 2020 verder te concretiseren in 2015.

IV. Werkgroepen – vergaderingen – overleg- en adviescomité's

Werkgroepen

De samenkomst van bestaande werkgroepen en oprichting/samenstelling van nieuwe werkgroepen gebeurde in de loop van 2014:

- Bestaande werkgroepen:
 - Varken
 - Rundvee (Vleeskalveren, Melkvee, Vleesvee)
 - Pluimvee
 - Paard
 - Gezelschapsdieren (Hond en kat)
 - Depot - geneesmiddelenvoorraad
 - Datacollectie gemedicineerde voeders
 - Communicatie
- Nieuw opgerichte werkgroep:
 - Invloedsfactoren antibioticagebruik

In onderstaande tabel kan u een overzicht vinden van de werkgroepvergaderingen georganiseerd in 2014. Naast deze vergaderingen werden heel wat informele vergaderingen en stafvergaderingen georganiseerd om de doelstellingen in te vullen.

14 januari 2014	Werkgroep gezelschapsdieren (hond en kat)
20 januari 2014	Werkgroep vleesvee
21 januari 2014	Werkgroep pluimvee
4 februari 2014	Werkgroep gezelschapsdieren (hond en kat)
11 februari 2014	Werkgroep paard
19 februari 2014	Werkgroep depot - geneesmiddelenvoorraad
18 maart 2014	Werkgroep rundvee - vaccinatie
25 maart 2014	Werkgroep paard
31 maart 2014	Werkgroep gezelschapsdieren (hond en kat)
16 april 2014	Werkgroep communicatie
6 mei 2014	Werkgroep paard
12 mei 2014	Werkgroep gezelschapsdieren (hond en kat)
16 juni 2014	Werkgroep gezelschapsdieren (hond en kat)
18 juni 2014	Werkgroep datacollectie gemedicineerde voeders
26 november 2014	Werkgroep communicatie
3 december 2014	Werkgroep invloedsfactoren antibioticagebruik

Raden van Bestuur

Er vond nagenoeg iedere maand een Raad van Bestuur plaats waarbinnen zowel de interne als de externe werking en de vooruitgang van AMCRA uitvoerig werden besproken. Er werd eenmalig een strategie meeting georganiseerd om de werking en toekomst van AMCRA meer gefundeerd te bespreken.

28 januari 2014
26 februari 2014
23 maart 2014 + algemene vergadering
7 mei 2014
20 mei 2014
24 juni 2014
1 september 2014 + strategiemeeting
21 oktober 2014
23 december 2014

Van elke vergadering van de Raad van Bestuur werd een verslag gemaakt met aanduiding van de plaats, duur en aanwezigheden.

Stafvergaderingen

Deze vergaderingen met de AMCRA-staf (algemene werking en wetenschappelijke eenheid) vonden plaats op volgende data:

5 mei 2014
19 mei 2014
26 mei 2014
2 juni 2014
9 juni 2014
16 juni 2014
23 juni 2014
30 juni 2014
7 juli 2014
16 september 2014
24 september 2014
6 oktober 2014
13 oktober 2014
20 oktober 2014
3 november 2014
17 november 2014
5 december 2014
15 december 2014
22 december 2014

Vergaderingen met de Stuurgroep

Deze vergaderingen om de voortgang van de activiteiten ter invulling van de doelstellingen opgelegd door de stuurgroep te bespreken (in het kader van de werking op basis van het Memorandum of Understanding), grepen plaats op volgende data:

22 april 2014	Vergadering met Stuurgroep
23 april 2014	Vergadering met Stuurgroep – Sanitel-Med
20 mei 2014	Vergadering met Stuurgroep
9 december 2014	Vergadering met Stuurgroep: doelstellingen - begroting 2015

Vierde adviesraad AMCRA

De vierde adviesraad vond plaats op 3 juli 2014. De agenda van de adviesraad zag er als volgt uit:

1. Presentatie BelVet-SAC resultaten 2013 (Bart Hoet)
2. Presentatie AMCRA Visie 2020 (Evelyne De Graef)
 - Toelichting door Prof. dr. Jeroen Dewulf
 - Toelichting door Stuurgroep AMCRA (Pierre Naassens)
 - Reactie door Prof. dr. Herman Goossens
3. Vraagstelling en discussie

De verslaggeving van de adviesraad (met vermelding plaats, datum, duur, genodigden) gebeurde zowel in het Nederlands als in het Frans en werd overgemaakt aan de betrokken partijen.

Wetenschappelijke begeleidingscomités

5 februari 2014	ADLO - Demoproject “Verantwoord gebruik van antibiotica in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding”, MCC-Vlaanderen, Lier
6 februari 2014	CROSSCONTAM RT 12/03 Antimicrobiële resistentie – Impact van kruisbesmetting van diervoeders met antimicrobiële middelen op de resistentieontwikkeling
13 februari 2014	Demoproject “Duurzaam antibioticumgebruik in de melkveehouderij”, faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
4 april 2014	EPIRES RF 12/6258 “Epidemiology of antimicrobial resistance in broilers at animal and population level”, Merelbeke
10 september 2014	ADLO - Demoproject “Verantwoord gebruik van antibiotica in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding”, MCC-Vlaanderen, Lier
11 september 2014	Demoproject “Duurzaam antibioticumgebruik in de melkveehouderij”, KMI, Brussel
13 oktober 2014	Demoproject “Duurzaam antibioticumgebruik in de melkveehouderij”, faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
12 december 2014	AMPOULDETECT RT 12/6 “Ontwikkeling en <i>in vivo</i> toepassing van een UHPLC-MS/MS methode voor de bepaling van residuen van antimicrobiële middelen, die oneigenlijk gebruikt werden ter preventie van Salmonella, in stalen van pluimveemest”, Brussel

V. Communicatie en sensibilisatie

AMCRA als spreker op nationale en internationale studiedagen/deelname aan teleconferenties

10 januari 2014	Instituut voor Permanente Vorming, Rundvee – Rundveegidsen: Vorm, opbouw en communicatie, faculteit diergeneeskunde, Merelbeke
10 oktober 2014	Instituut voor Permanente Vorming, Varken – Opbouw van het formularium – Classificatie antibiotica, faculteit diergeneeskunde, Merelbeke
23 januari 2014	World Veterinary Poultry Association – Beleid in verband met het gebruik van antibiotica in de pluimveesector, faculteit diergeneeskunde, Merelbeke
25 februari – 18 maart 2014	Studiedag ‘Varkens gezond houden – Management in theorie en praktijk’, Roeselare en Geel
27 maart 2014	SDa symposium ‘Reductie van AB gebruik in de dierhouderij in Nederland en andere EU-lidstaten – “Antibiotic resistance – the Belgian approach”, Utrecht, Nederland
12 mei 2014	Teleconferentie EPRUMA
14 mei 2014	Nederland: debat antibioticumgebruik in de pluimveehouderij
16 mei 2014	Small Animal Veterinary Association Belgium – Flanders Lentemeeting – ‘Het gebruik van antibiotica in de dermatologie’, Antwerpen
12 juni – 19 juni 2014	Stuudiemiddag ‘Vleeskuikenhoudery – Hoe kippen gezond houden, management in theorie en praktijk’, Geel en Roeselare
30 september 2014	3 rd International Conference on Responsible use of Antibiotics in Animals – ‘The Belgian approach’, Amsterdam, Nederland
10 oktober 2014	Instituut voor Permanente Vorming, Varken: “Verantwoord antibioticumgebruik voor bacteriële ziekten bij varkens” – ‘Opbouw formularium. Classificatie antibioticamoleculen.
6 november 2014	Spreken over “Belgische” aanpak antibioticumbeleid op cpd jaarvergadering 2014, Nederland
21 november 2014	Presentatie 2020 plan AMCRA op conferentie UPV bij officiële opening Veterinexpo
1 december 2014	Deelname panelgesprek - 10 jaar Febev
1 december 2014	Teleconferentie EPRUMA

Roadshows

DATUM	ORGANISATIE	TOPIC
15 januari 2014	Landbouwcomice Brecht	Antibioticumgebruik en –resistentie in de melkveehouderij
30 januari 2014	Proef- en Vormingscentrum Landbouw, het Biotechnicum, de Provincie Limburg, het Landbouwcentrum voedergewassen en de Vlaamse overheid -	Antibioticumgebruik en –resistentie in de melkveehouderij

	Departement Landbouw en Visserij - Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Bocholt	
4 februari 2014	Het Landbouwcentrum voedergewassen, De Interstudieclub, De Provinciale Dienst Land- en Tuinbouw Vlaams-Brabant en de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Roosdaal	Antibioticagebruik en resistentieproblematiek in de rundveehouderij
11 februari 2014	Het College O.-L.-V.- ten Doorn – bso-tso school Eeklo, het Landbouwcentrum voedergewassen, de studiekring Melkveehouders Gent-Eeklo en de Vlaamse overheid - Departement Landbouw en Visserij - Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Eeklo	Antibioticagebruik en resistentieproblematiek in de rundveehouderij
12 februari 2014	Groene Kring, Brecht	Antibioticagebruik en –resistentie in de melkveehouderij
24 april 2014	Info-avond oud-leerlingen VIVES	Antibioticagebruik en -resistentie bij dieren
23 mei 2014	Vakgroep Verloskunde, Voortplanting en Bedrijfsdiergeneeskunde, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke	Antibiotic resistance – the Belgian approach
20 juni 2014	Vakgroep Kleine Huisdieren, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke	Foundation and realisations. What to expect in companion animals?
18 december 2014	Vakdierenartsen Gezelschapsdieren, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke	Opbouw en gebruik van het formularium voor hond en kat

Beurzen

10-13 januari 2014 Agriflanders	communicatie door middel van deelnemende partners van AMCRA
18-19 oktober 2014 Expovet	stand AMCRA met verdeling gidsen, formularia en posters
21-22-23 november 2014 Vétérinexpo	stand AMCRA met verdeling gidsen, formularia en posters

Versturen van nieuwsbrieven / informatieve e-mails

Nieuwsbrieven en informatieve e-mails werden verstuurd op volgende tijdstippen:

12 april 2014	Nieuwsbrief april 2014
29 april 2014	Aankondiging 4 ^{de} adviesraad
1 mei 2014	Nieuwsbrief mei 2014
26 juni 2014	Nieuwsbrief juni 2014
3 juli 2014	Nieuwsbrief juli 2014
4 september 2014	Nieuwsbrief september 2014
14 oktober 2014	Aankondiging stand AMCRA op Expovet
20 oktober 2014	Aankondiging beschikbaarheid formularia hond, kat en paard
17 november 2014	Nieuwsbrief november 2014
17 december 2014	Nieuwsbrief december 2014
23 december 2013	Kerst- en nieuwjaarswensen 2014-2015

Persberichten en -contacten

Persberichten werden overgenomen door nationale (VDV, Vilt, Varkensbedrijf, ...) en internationale (EPRUMA, PigProgress) organisaties.

12 mei 2014	Persbericht	Persbericht naar aanleiding van Visie 2020 – Antibioticumbeleid in de diergeneeskunde
20 mei 2014	Newsalert EPRUMA	Aankondiging partnerschap EPRUMA – AMCRA: “Belgian and Spanish stakeholders join European Platform for Responsible Use of Medicines in Animals”
3 juli 2014	Persbericht + Persconferentie	Persbericht naar aanleiding van BelVet-SAC rapport antibioticagebruik in de diergeneeskunde in 2013
zomer 2014	Persartikel	Artikel in Euroreference-ANSES n°12 zomereditie: “AMCRA : Center of expertise on antimicrobial consumption and resistance in animals in Belgium”
13 november 2014	Perscontact	Interview Boerenbond; “Antibiotica alleen als het echt moet”
18 november 2014	Persbericht + Persconferentie	Naar aanleiding van Antibiotic Awareness Day; In samenwerking met Belpork
19 december 2014	Persartikel	Management & Techniek 22: “Dossier AB Register als tool voor daling van antibioticumgebruik in varkenshouderij. Varkenshouderij speelt voortrekkersrol.”
22 december 2014	Bijwonen Persconferentie BAPCOC	14 ^{de} campagne ter promotie van het verantwoord gebruik van antibiotica - nationaal antibioticaplan

Up-to-date houden website AMCRA

De website van AMCRA (www.amcra.be) werd in het voorjaar van 2014 grondig onder handen genomen. Zowel lay-out als inhoud werden bijgestuurd sinds het tot stand komen van de website

in 2012. Het doel was om de geïnformeerde bezoeker gemakkelijker wegwijs te maken doorheen de verschillende topics en deze op die manier nog beter te informeren over de werking, de doelstellingen en de realisaties van AMCRA. Persberichten, nieuwsbrieven, adviezen worden stelselmatig toegevoegd. Verder wordt de agenda inzake werkgroep-, staf- en stuurgroepvergaderingen, alsook roadshows, studiedagen over topics gerelateerd aan antibioticumgebruik en –resistentie e.d. zichtbaar gemaakt zodat iedereen op de hoogte kan blijven van onze activiteiten. We geloven immers dat een goede communicatie en transparantie belangrijk is voor de geloofwaardigheid van AMCRA. De formularia voor hond, kat en paard zijn, naar analogie met de voedselproducerende dieren, aanwezig op het beveiligd deel van onze website. Enkel dierenartsen, wetenschappers, adviseurs gerelateerd aan de farmaceutische of voederindustrie krijgen toegang tot dit deel na goedkeuring door de staf van AMCRA.

Een aantal voorbeelden van publicaties doorheen 2014:

24 november 2014	Pers- en nieuwsbericht	Persconferentie naar aanleiding van Antibiotic Awareness Day – 18 november
19 november 2014	Nieuwsbericht	VILT - 19.11.2014 - Varkenssector neemt voortouw in antibioticaregistratie
19 november 2014	Nieuwsbericht	Meetjeslandse Dierenartsen Vereniging viert halve eeuw
19 november 2014	Nieuwsbericht	Pig Progress “Belgium makes action plan to reduce antibiotics”
18 november 2014	Nieuwsbericht	Positionering België in het Europees veterinair antibioticagebruik voor 2012
8 september 2014	Adviezen – Formularia	Ter beschikking stellen van ‘Formularium voor verantwoord gebruik bij hond en kat en paard’ op beveiligd deel website
3 juli 2014	Links – Nationale rapporten	Publicatie BelVet-SAC rapport 2013
10 juni 2014	Links – Publicaties en pers	Antibiotica gebruiken... alleen als het echt moet!
26 mei 2014	Links – Wetgeving	Verplichte bijdrage voor het op de markt brengen antimicrobiële diergeneesmiddelen
13 mei 2014	Links – Internationale rapporten	Publicatie van het 3 ^{de} ESVAC rapport over de verkoop van antibacteriële middelen in 25 EU/EEA landen voor 2011
4 maart 2014	Activiteiten – Presentaties	SDa Symposium te Utrecht, Nederland
29 januari 2014	Nieuwsbericht	Taks op antibiotica
17 januari 2014	Nieuwsbericht	Lettercodes antibiotica op beproevingsverslag antibiogram van DGZ

Opvolgen en bekend maken van de implementatie van de autoregulerende maatregelen

Voor een uitgebreid overzicht wordt verwezen naar het addendum 'Implementatie autoregulerende maatregelen'.

VI. Opleidingen / deelname aan studiedagen staf AMCRA

Opleidingen

13 februari 2014	Instituut voor Permanente Vorming – Communicatie – deel 1
18 februari 2014	Instituut voor Permanente Vorming – Communicatie – deel 2
12-13 augustus	Opleiding PERCO, communicatiespecialisten

Deelname aan binnen- en buitenlandse congressen/studiedagen

8 mei 2014	Workshop Vlaamse Vereniging voor Veterinaire Epidemiologie & Economie – “Economics of animal health: Principles and practices”, Gijzenzele
19 juni 2014	Studiedag IFAH-Europe, Brussel
29 september – 1 oktober 2014	3 rd International Conference on Responsible use of Antibiotics in Animals, Amsterdam, Nederland
14 november 2014	International Pig Veterinary Society – Studiedag “Autovaccinaties”, DGZ, Drongen
12 december 2014	Instituut voor Permanente Vorming - Refresher course: Zink in de varkenshouderij, Faculteit diergeneeskunde, Merelbeke

VII. Diversen

7 januari 2014	Vergadering met ULg en AMCRA, faculteit Diergeneeskunde, Luik
13 januari 2014	Vergadering met FWA, Gembloux
15 januari 2014	Gesprek met NVa, Vlaams Parlement, Brussel
27 januari 2014	Gesprek met Vincotte, faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
19 februari 2014	Gesprek met SAVAB-Flanders, faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
11 maart 2014	Vergadering mbt Zn in konijnenvoeders
25 maart 2014	MINK – website beheerder
26 maart 2014	Gesprek met kwaliteitsverantwoordelijke Vlevico – Colruyt, Halle
1 april 2014	Gesprek met RIKILT, Stalboekje varkens – Natuurlijk gezond met kruiden en andere natuurproducten
3 april 2014	Vergadering varkensunit DGZ, Drongen
24 april 2014	Deelname Algemene Vergadering BEMEFA
29 april 2014	Overleg met MCC Vlaanderen – Delvotest, Lier
5 mei 2014	Vergadering met Zoetis – Gebruik van Convenia, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
16 mei 2014	Gesprek met kwaliteitsverantwoordelijke Vlevico – Colruyt, Halle

19 mei 2014	Overleg samenwerking DGZ -AMCRA
3 juni 2014	Overleg met de NGROD
4 juni 2014	Gesprek met KRKA
25 juni 2014	Overleg AMCRA - DGZ
26 juni 2014	Uiergezondheidsforum Boehringer
24 juli 2014	Overleg met Res-Sense, communicatiebureau, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
4 september 2014	Presentatie voor de Hoge Raad van de Orde der dierenartsen: "Gebruik van macroliden in de dier- en humane geneeskunde"
8 september 2014	Overleg met Res-Sense, communicatiebureau, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
22 september 2014	Meeting EPRUMA, Brussel
24 september 2014	Overleg met groothandelaar Vetria – ontwikkeling van applicatie voor smart Phone, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
24 september 2014	Overleg Expovet, Faculteit Diergeneeskunde, Merelbeke
13 oktober 2014	Overleg Thermofisher Oxoid – Harmonisatie gevoeligheidsbepalingen
10 november 2014	Overleg met DGZ – Rol in vaccinatie werkgroepen
4 december 2014	Overleg Varkensloket
9 december 2014	Vergadering World Veterinary Poultry Association, 'Entcommissie'

ADDENDUM: IMPLEMENTATIE AUTOREGULERENDE MAATREGELEN 2013-2014

Dit addendum omvat de initiatieven van de verschillende sectoren om de autoregulerende maatregelen die werden opgesteld door de werkgroepen varkens, vleesvee, vleeskalveren, melkvee en pluimvee om tot een antibioticareductie te komen in de diergeneeskunde, in de praktijk te brengen. Dit overzicht is opgesteld vanuit een helikoptervisie, gebaseerd op de input ontvangen uit de sector en is mogelijk niet volledig.

A. MAATREGELEN OVERKOEPELEND VOOR ALLE DIERSOORTGEBONDEN WERKGROEPEN (cfr. Adviezen autoregulatie per diersector):

1. M.b.t. registratie van het geneesmiddelengebruik:

Datacollectie antibioticagebruik en 'benchmarking':

Initiatieven algemeen:

Boerenbond:

- 2014: opstarten eigen DCS Certus
- Korte termijn (2015): aanzet opstarten eigen DCS Belplume
- Middellange termijn: onderzoekspistes ontwikkeling veralgemeend DCS

Initiatieven in de varkenssector:

Belpork:

- Vanaf januari 2014: eigen datacollectie van het antibioticagebruik op bedrijfsniveau
- Vanaf mei 2014: opstart samenwerking AMCRA (wetenschappelijke eenheid) voor de analyse van de geregistreerde gegevens in het datacollectiesysteem
- Vanaf december 2014: uitsturen rapporten met analyseresultaten van het antibioticagebruik op bedrijfsniveau

BEMEFA:

- Registratie gebruik gemedicineerde voormengsels
 - Jaarlijkse enquête over gebruik van gemedicineerde voormengsels en productie van gemedicineerde voeders
 - Enquête over export naar EU en niet-EU landen
 - Bemonsteringsplan versleping
 - Registratie geneesmiddelen promoten via Belpork, Belplume en Belbeef
 - Ondersteunen en promoten projecten AB-Check en Bio-Check
 - Samenwerkingsproject FAVV monstername
 - Elektronisch voorschrift

DAP Vedanko:

- Registratie AB (en GM) gebruik per diergroep: analyse (berekening aantal dagdoseringen) - benchmarking

Initiatieven in de pluimveesector:

Belplume:

- Evaluatie AB gebruik na elke ronde (AB Check)
 - Print wordt doorgestuurd naar Belplume secretariaat, ook wanneer geen AB gebruikt
- Vanaf sept 2013: deelname aan datacollectie opgenomen in lastenboek
- Vanaf 2015: eigen datacollectie

Initiatieven in de rundveesector:

CRV:

- Datacollectie AB gebruik op bedrijfsniveau (veehouders en dierenartsen) (Medi-Rund) – benchmarking

BVK:

- Eerste kwartaal 2014: studie organisatie datacollectie op bedrijfsniveau door 3 integraties (op basis van AMCRA advies datacollectie)
- Opvolging van deze doelstelling en zoeken naar synergie met overheidsinitiatief Sanitel-Med: overleg BVK - AMCRA met betrekking tot technische aspecten data-analyse in de vleeskalversector

IKM:

- Legt datacollectie AB-gebruik op m.b.t. te respecteren wachttermijnen (+ kiemgroeiremmende test na wachttijd, toepassing behandelingsregister cfr. lastenboek)
- Overleg IKM - AMCRA met betrekking tot technische aspecten data-analyse in de melkveesector en met uitbreiding de volledige rundveesector

Boerenbond-IKM-Zuivelindustrie-M-team:

- Project 'Duurzame melkveehouderij door verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen'

MCC-Vlaanderen:

- Demoproject 'Verantwoord gebruik van AB in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding' (start juli 2013)
 - Elektronisch bijhouden behandelingsregisters
 - Workshops gebruik elektronische methodes om register bij te houden

2. M.b.t. gebruik van antibiotica:

2.1. Onderbouwd en voorwaardelijk gebruik van antibiotica:

Initiatieven algemeen:

DGZ/MCC:

- Aanpassing antibioticapanelen ~ formularia AMCRA
- Definiëren van panelen per diersoort
- Integratie van kleur- en lettercodes op BPV, met link naar website voor verdere info op basis van AMCRA-formularia
- In samenwerking met DGZ: brochure wachttijden geneesmiddelen met opname AMCRA kleurcodes

Pharma.be:

- Integratie van AMCRA kleurcodes in wachttijdenboekje 2014-2015

CRFOMV/NGROD:

- Ondersteunen onderbouwd gebruik van antibiotica, gebaseerd op diagnose door de dierenarts

Initiatieven in de varkenssector:

BEMEFA:

- Convenant gemedicineerde voeders (ondertekend met FAVV op 30/01/2013)

Pharma.be:

- 4 tijdelijke registraties ZnO
- Investeren in volledig registratiedossier ZnO als diergeneesmiddel

CRFOMV/NGROD:

- Geen gelijktijdig gebruik ZnO en colistine in eerste 14 d na spenen

Belpork voor Certus:

- Maatregelen opgenomen in lastenboek:
 - Inmengen gemedicineerd voormengsel (op het bedrijf) mag enkel met GMP gevalideerd fijndoseertoestel op de vrachtwagen en o.v.v. mengvoederfabrikant.
 - Topdressing is verboden. Doseernauwkeurigheidstest voor inmengtoestel op het landbouwbedrijf dient jaarlijks te gebeuren (protocol).
 - De laatste 30 d voor slacht is toedienen van alle GM met wachttijd verboden. Indien tijdens laatste 30 d voor slacht toch ziekte en medicatie nodig: verdubbeling wachttijd!

- Opname van taartdiagrammen op de analyserapporten van 'AB register' die aangeven in welke mate antibiotica van de verschillende AMCRA kleurcodes worden gebruikt op het bedrijf dat het rapport ontvangt en op alle deelnemende bedrijven: rapporten uitgestuurd vanaf december 2014.

DAP Vedanko:

- Geen gebruik meer van CIA in afmest
- Geen gebruik meer van tetracyclines in laatste 2 m voor slachten (in kader van export Rusland)
- Geen gebruik van LA formuleringen bij varkens > 50 kg, zelden bij zeugen

Initiatieven in de pluimveesector:

Belplume:

- Vanaf sept 2013: opname 'onderbouwd inzetten van AB' in lastenboek

Vlaamse bedrijfspluimvee en -konijnenhouders vzw:

- Behandelingen op basis van antibiogram en historische gegevens
- Antibiotica worden niet bewaard

2.2. Sterk restrictief gebruik van CIA:

Initiatieven in de varkenssector:

DAP Vedanko:

- Geen CIA meer in afmest

Initiatieven in de rundveesector:

BVK:

- Sector zet zich in de CIA onderbouwd te gebruiken

CRV:

- Geborgd voor Nederland d.m.v. waarschuwingen/restricties bij invullen behandelplan vóór gebruik CIA
- Systeem op maat mogelijk voor Belgische rundveehouderij

2.3. M.b.t. promotionele campagnes – kortingen:

Initiatieven algemeen:

Pharma.be:

- Opstellen en volgen richtlijnen m.b.t. advertentie/informatieverstrekking over AB naar voorschrijvers/verschaffers
- Ontwikkeling logo goed gebruik AB (voor gebruik op advertenties, brochures, enz.)
- Staat open voor wettelijk verbod op kortingen AB

2.4. Opleiding en bijscholing van dierenartsen en veehouders:

Initiatieven algemeen:

NGROD:

- Opleiding/bijscholing met als thema's
 - Verantwoord gebruik van antibiotica
 - Belang en gebruik dierengezondheidsplan met bedrijfsprotocols - vaccinatie
 - Autoregulerende maatregelen

Boerenbond:

- Opleiding en sensibilisering veehouders via
 - Overlegstructuren
 - NCBL opleidingspakketten 2013-2014 (ru, va, pl):
 - ✓ GM, verbetering dierengezondheid, optimalisatie bedrijfsmanagement
 - Projecten
 - ✓ 'RED AB' project
 - ✓ Project 'Duurzame melkveehouderij'
 - ✓ ADLO project: 'Verantwoord gebruik van AB in de intensieve veehouderij'

DGZ-Vlaanderen:

- Verspreiding boodschap AMCRA (verantwoord AB gebruik) via studiedagen

Vives Roeselare:

- Opleiding bedrijfsadviseurs, landbouwers en dierenartsen
 - Opleidingstraject 'Bedrijfsgezondheid op varkensbedrijven': module 'Antibioticagebruik en –resistentie en bioveiligheid' ingebouwd
 - Gelijkaardige initiatieven voor pluimvee- en rundveesector

VDV:

- Reeks VDV-magazine 2013-2014 met uitleg autoregulerende maatregelen per sector

Pharma.be:

- e-learning modules beschikbaar voor alle personeelsleden van haar leden-bedrijven
 - Promotie en publiciteit
 - Goed gebruik
 - Deontologie

BEMEFA:

- Actieplan antibiotica: promoten goede praktijken – sensibiliseren partners in de diervoederketen
 - Opleidingen, voorlichtingsvergaderingen, studiedagen organiseren
 - Resultaten enquête publiceren
- Ontwikkeling voorlichtingsmateriaal m.b.t. gemedicineerde voeders

Initiatieven in de varkenssector:

DAP Vedanko:

- Opleiding dierenartsen
 - Aandacht voor sectie en gevoeligheidsbepaling (*E. coli*, *Brachyspira hyodysenteriae*)

Initiatieven in de rundveesector:

MCC-Vlaanderen:

- ADLO-demoproject 'Verantwoord gebruik van AB in de Vlaamse melkveehouderij door communicatie, opleiding en begeleiding'
 - Adviseren onderbouwd gebruik van antibiotica (BO/ABG) ~ formularium AMCRA
 - Workshop onderbouwd AB gebruik - selectief droogzetten
 - DGZ: brochure wachttijden geneesmiddelen

BVK:

- Aanraden kalverdierenartsen om deel te nemen aan AMCRA infodagen
- AB-thema ingepast in bestaande nascholingsprogramma's voor dierenartsen
- Taak van dierenarts om kalverhouder te sensibiliseren m.b.t. correct AB-gebruik
- Vakorganisaties van kalverhouders kunnen studieavonden organiseren en thema opnemen in vakbladen

CRV:

- Opleiding mogelijk in kader van CRV seminars voor dierenartsen
- Bereid om mee te werken aan opleiding van veehouders

IKM:

- Opleiding dierenartsen gekaderd in certificering (cfr. lastenboek)

3. M.b.t. diergezondheid:

Initiatieven algemeen:

NGROD-VDV-ABS-Boerenbond:

- Kwaliteitsvolle diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding (focus op preventie en behandelplannen)
 - Invulling KB 10 april 2000 door overleg met landbouworganisaties, dierenartsenkringen en oprichting werkgroepen per sector

Laboratoria (CODA, DGZ, ARSIA, MCC, DIALAB, ...):

- Stimuleren diagnostiek (d.m.v. projecten, gezondheidsprogramma's)
- Inzetten op gezondheidsbegeleiding (bv. Diafocus project op varkensbedrijven)
- Publicatie resistentiepatronen

Pharma.be:

- Financiering sensibiliseringscampagne posters 'goed gebruik' bij voedselproducerende dieren (varkens, pluimvee, rundvee)

Initiatieven in de varkenssector:

DAP Vedanko:

- Verplichte vaccinatie myco en circo
- Aandacht voor bioveiligheid en management
- Gelten- en biggenpaspoorten

BEMEFA-pharma.be:

- Ontwikkelen van alternatieven
 - ZnO als gemedicineerd voormengsel (registratie en convenant)
 - Andere alternatieven onderzoeken

Initiatieven in de pluimveesector:

Belplume:

- 1/1 relatie bedrijfsdierenarts - pluimveehouder
 - 'Second opinion' mogelijk, maar geen voorschrift van AB
 - Opname in lastenboek vanaf september 2013

Vlaamse bedrijfspluimvee en -konijnenhouders vzw:

- Voeders en drinkwater
 - Werken uitsluitend met erkende voederbedrijven
 - Regelmatig reinigen waterleidingen

- Huisvesting en stalklimaat
 - Best beschikbare technieken voor nieuwe stallen, ventilatie
- Bioveiligheid (intern/extern)
 - AI / AO, bestrijding van ongedierte en insecten, R&O, Salmonella-onderzoeken, ontsmettingsbaden, ...
 - Gecertificeerde broeierijen, bedrijfskledij voor bezoekers, ...
- 1/1 relatie met vaste bedrijfsdierenarts

Initiatieven in de rundveesector:

BVK:

- Bevordering informatiedoorstroming - overleg
 - Ingezet op open communicatie 'vleeskalverhouder – dierenarts – integratie'
- 1/1 relatie bedrijfs(begeleidende) dierenarts - vleeskalverhouder
- Surveillance op het vleeskalverbedrijf – bedrijfsbehandelplan op maat
 - Actief werken aan diagnostiek d.m.v. neusswabs (bedrijfsbehandelplan)

IKM:

- 2-jaarlijkse wateranalyse door geaccrediteerd labo – staalname door erkend staalnemer (opgenomen in lastenboek)
- Vanaf 01/01/2014: DUURZAAMHEIDSMONITOR
 - Contract met vaste bedrijfsbegeleidende dierenarts
 - Jaarlijks herzien en geargumenteed plan van aanpak voor verantwoord antibioticagebruik, gebaseerd op BO en antibiogrammen (cfr. model AMCRA)
 - Meet- en adviesrapport van de melkinstallatie, gebaseerd op dynamische melkmachinemeting, niet ouder dan 3 jaar
 - Gebruik van melkhandschoenen bij elke melkbeurt: aankoopbewijzen en voorraad
 - 3 x / j rapport door bedrijfsbegeleidende dierenarts met evaluatie effectiviteit behandeling, vaccinatie, labo-analyses, ... en adviezen naar lopende en/of volgende ronde
 - Bij renovatie (en nieuwbouw): extra aandacht voor doordachte ventilatie

B. MAATREGELEN GENOMEN DOOR DE WERKGROEP VARKENS (cfr. Advies autoregulatie varkens):

1. M.b.t. gebruik van antibiotica:

1.1. Barcode op primaire verpakking:

Initiatieven:

Pharma.be:

- Korte termijn: implementatie barcode wordt bekeken, beschikbare info geïnventariseerd (app voor koppeling aan e-bijsluiter)
- Langere termijn: herziening wetgeving op Europees niveau (pharma.be volgt op met IFAH-Europe)

2. M.b.t. diergezondheid:

2.1. Medische fiche:

Initiatieven:

DGZ:

- Geltenpaspoort (lancering Agribex 05/12/2014):
 - 3x/j bedrijfsscreening voor aantal ziektes (APP, PRRS, *Brachyspira hyodysenteriae*, ...)
 - Aan-/afwezigheid van As vermeld op gezondheidsmonitorrapport bij uitstroom gelten, + begeleidend advies
- Uitwerking screeningsmonitor varkensbedrijven, met steun Sanitair Fonds (2015):
 - Opvolging gezondheidsstatus via diagnostiek (screening zeugen, aankoopprotocol)

DAP Vedanko:

- Gelten- en biggenpaspoort

2.2. Controle kwaliteit drinkwater:

Initiatieven:

Belpork voor Certus:

- Minimaal 1 drinkwateronderzoek (t.h.v. drinknippel) per jaar : maatregel overgenomen in lastenboek

C. MAATREGELEN GENOMEN DOOR DE WERKGROEP PLUIMVEE (cfr. Advies autoregulatie pluimvee):

1. M.b.t. gebruik van antibiotica:

1.1. Geen depot meer van AB op pluimveebedrijf:

Initiatieven:

Belplume:

- Geen GM voorraad (uitz.: vaccins) voor de pluimveehouder
 - Opname in lastenboek vanaf september 2013

2. M.b.t. diergezondheid:

2.1. Sensibilisering dierziektepreventie en verantwoord antibioticagebruik:

Initiatieven:

Pharma.be:

- Financiering sensibiliseringscampagne posters 'goed gebruik' voor (o.a.) de pluimveesector (zie ook bij diersoortoverkoepelende maatregelen m.b.t. diergezondheid: p. 19)

D. MAATREGELEN GENOMEN DOOR DE WERKGROEP MELKVEE (cfr. Advies autoregulatie melkvee):

1. M.b.t. gebruik van antibiotica:

1.1. Risicomelk niet voederen aan kalveren:

Initiatieven:

CRV:

- Aanbeveling ondersteund door module Diergezondheid van VeeManager (veehouders – dierenartsen), die gekoppeld is met de Sanitel-databank
 - Koppeling behandelplan – dier: periode met risicomelk in beeld

1.2. Onderbouwd – selectief droogzetten:

Initiatieven:

IKM:

- Vanaf 01/01/2014: DUURZAAMHEIDSMONITOR

- Onderbouwd (selectief) droogzetten (opname lastenboek 01/01/2014)

MCC:

- Uitvoering op proefbedrijven – criteria AMCRA (demoproject)
- In kaart brengen selectief droogzetten (enquête demoproject)

CRV:

- Voldoende informatie beschikbaar voor MPR-deelnemers om selectief te kunnen droogzetten
 - Koppeling mogelijk met resultaten BO bij MCC
- Rapporteringen vanuit MPR-monstername toegevoegd in managementinformatie zoals 'Droogstandevaluatie' (diagnose en behandelresultaat)
 - Selectieve droogzetcriteria beschikbaar en aanpasbaar (bepaling van mastitisrisico)

M-team:

- December 2014: ter beschikking stellen van educatieve droogstandsmodule ter begeleiding van veehouder en dierenarts bij droogzetbeslissing (selectief droogzetten)

1.3. Geen behandeling mastitis met niet voor intramammair gebruik geregistreerde antibiotica:

Initiatieven:

CRV:

- Sensibilisering mogelijk via communicatiematrix van CRV
- Mogelijkheid tot inbouw van waarschuwing in behandelplan

1.4. Residudetectie tankmelk (MCC – IKM):

Initiatieven:

- Verwittigen door MCC van (bedrijfs)dierenarts-practicus in geval van positief (onder én boven de norm voor beboeting) geteste melkleveringen:
 - Probleem: geen toegang emailadressen van dierenartsen via FAVV
- Dierenartsen worden in afwachting per mail verwittigd via melkproducent
 - Melkproducenten (en kopers) onmiddellijk via SMS verwittigd gevolgd door schriftelijke melding
 - CRV is bereid indien gewenst individuele koe-informatie te delen als veehouder toestemming geeft aan dierenarts/MCC
 - **Herhaaldelijk positief testen** (onder én boven de norm) binnen een termijn van 12 m (zgn . 'recidivisme'):
 - ✓ De sector beraadt zich momenteel om deze melkproducenten intenser te begeleiden en waar nodig te sanctioneren.

- Introductie van Delvotest T (MCC - 1/9/12) als screeningstest en vernieuwd opvolgingssysteem:
 - ✓ Melkproducenten, kopers en dierenartsen werden uitvoerig ingelicht.

E. MAATREGELEN GENOMEN DOOR DE WERKGROEP VLEESKALVEREN (cfr. Advies autoregulatie vleeskalveren):

1. M.b.t. gebruik van antibiotica:

1.1. Targeted metaphylaxis

Initiatieven:

BVK:

- Groeperen chronisch zieke kalveren (AH problemen)
 - Behandeling beperkt tot bepaalde boxen/afdelingen

2. M.b.t. diergezondheid:

Initiatieven:

2.1. Herkomstcontrole kalveren (leeftijd? – BVD-status? – biest? – leverancier?)

BVK:

- BVD-status:
 - Actieve deelname in werkgroep BVD
 - Bij nuka's met ear-notch wordt BVD-status opgevraagd, van zodra bestrijding verplicht: voorleggen certificaat bij aankoop
 - Geen aankoop BVD-positieve dieren
- Betere toelevering – selectie leveranciers:
 - Weigering te magere, zieke kalveren
 - Leveranciersbeoordeling a.h.v. aantal sterftes t.o.v. geboortebedrijf
 - Feedback naar leveranciers, eventueel aankoopstop
- Leeftijd:
 - Vraag wetgevend initiatief tot inkorting termijn voor geboortemelding (max. 3 dagen): kalveren niet ouder maken !
- Biest:
 - Voldoende biest van goede kwaliteit moet verstrekt worden op bedrijf van geboorte!
- Behandeling nuka met GM:
 - Transparantie vereist !

NGROD:

- Deelname vergaderingen opzetten nationaal BVD-bestrijdingsplan

2.2. Audit van bedrijfsmanagement – aansluiting certificerende instelling

Initiatieven:

BVK:

- Verplichte audit en certificatie voor BCV-deelnemers conform module vleeskalveren AC-gids G-040 (2de auditcyclus reeds gestart)
- Niet-BCV-deelnemers en rosé-starters dienen langs andere weg te worden bereikt.

3. M.b.t. diagnostiek en vaccinatie:

Initiatieven:

BVK:

- Medewerking proef 'Metaphylactische behandeling AH problemen' ref. 13/05/13/01, goedgekeurd door Visumbureau Wetenschappelijke studies pharma.be
- Co-financiering en medewerking IWT-project 'Enterotoxemie bij vleeskalveren'
- Actieve medewerking ADLO-project 'Verantwoord gebruik van AB in de intensieve veehouderij'